

Естествените връзки между литературата и изкуствата в изкусната проза на Ерик-Еманюел Шмит

The Natural Connections between Literature and the Arts in the Subtle Prose of Eric-Emmanuel Schmitt

Вълчан Вълчанов

Софийски университет „Св. Климент Охридски“ (България)

Valtchan Valtchanov

Sofia University “St. Kliment Ohridski” (Bulgaria)

Рובהва, Антоанета. *Творчески фигури и кръговрат на изкуствата в прозата на Ерик-Еманюел Шмит*. Първо издание. Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, 2022, 304 с. ISBN 978-954-07-5505-2

Изключително ценни за хуманитарните науки са академичните трудове, които, освен че са написани изрядно, прецизно и по всички правила и изисквания на сериозната изследователска работа, са същевременно плод на един много силен, личен, вдъхновен и екзистенциален интерес към въпросната материя, съпреживяна максимално в рационален, емоционален и битиен порядък. Такъв е случаят на предложението за рецензия труд „Творчески фигури и кръговрат на изкуствата в прозата на Ерик-Еманюел Шмит“.

Авторът гл. ас. д-р Антоанета Рובהва е завършила 9-а ФЕГ „Алфонс дьо Ламартин“, както и специалност „Френска филология“ в СУ „Св. Климент Охридски“. Тя е преподавател в катедра „Романистика“ на ФКНФ, а също така и литературовед, специалист по съвременна френска проза, но и със дълбочени интереси във френската кинематография и музика, преводач, автор

на множество статии, студии и изследвания. Била е дълги години отговорник на ЦАК към Франкофонския център на Софийския университет.

Монографията се състои от въведение, две части с общо седем глави, заключение и библиография на жанров принцип. Първата част е посветена на тематичните поредици и разказите на Шмит, а втората – на романите му. Научният труд е с обем 304 страници. Библиографията включва 256 заглавия, от които 14 твор„би в основния корпус анализирани произведения и 37 заглавия в разширения корпус литературни произведения. Изборът на анализирания корпус, показателен за обособения от Рובה „първи прозаически период“ (1994–2020) в творчеството на писателя, е подчинен на темата на труда,

но се правят и сравнения с други творби на Шмит, както и с произведения на автори като Мопасан, Флобер, Жид, Пруст, Сент-Екзюпери, Бретон, Левинас.

В първата част се разглежда най-вече ролята на музикалната тематизация и композиция в повестите и разказите на Шмит, но са застъпени и въпросите на литературното (съ)преживяване в откращения „белгийски диптих“ сборници с разкази. Втората част, озаглавена „Изкуството на романа и изкуствата в романа“, обхваща по-широка гама изкуства, сред които се открояват визуалните и сценичните. Сред анализирания творчески фигури в първа част преобладават композиторите и музикантите, а във втора част специално внимание е посветено на художниците и писателите. Кинематографичните техники и все по-силната автотекстуалност се изследват в дефинираните като „рекапитулационни“ последни два романа от разглеждания първи прозаически период на Шмит.

Научният труд на Антоанета Рובה е едно сериозно и мащабно изследване, а също така много добре обоснован, блестящо аргументиран анализ, който съчетава по хармоничен начин академичния изследователски стил и елементи на литературната есеистика. Налице е един образцов анализ на интертекстуалността, интермедиялността и автотекстуалността, както и на рефлексивните и авторефлексивните елементи в изследваното творчество на Ерик-Еманюел Шмит. Рובה успява да долови, синтезира и подложи на градивна литературна критика философската, религиозната, артистичната и най-вече музикалната нагласа, изразени в произведенията на автора. Забележителен също така е и анализът на психологическите профили на персонажите в творбите

на Шмит, които Робова изкусно прави. Тя обособява един сериозен и добре структуриран научен апарат и си служи много умело и уместно с цитати от други изследователи и автори, без да изпада в цитатнически крайности.

Освен със съдържателен и оригинален собствен анализ монографията на Антоанета Робова прави впечатление и със своя елегантен стил, научнообоснован, нюансиран с финес, но и обагрен с артистизъм, със своята филологическа ерудиция, етимологично и аналитично разчленяване на думите, игри на думи, и своята едва доловима, но неприкрита обич, дори пристрастеност към творчеството на автора, сравнима с обичта на самия Шмит към класическата музика и по-конкретно към Моцартовия гений.

Необходимо е да се отбележи, че основен принос на това изследване е фактът, че това е първата монография на български език, посветена на един от най-превежданите съвременни френскоезични писатели в България и в света. Това изследване проследява еволюцията на прозата на Шмит от постмодерна към нравствено ангажирана литература. Този труд е също така пръв по рода си в анализа на интермедиалните подходи в прозата на Шмит.

Извън научната рамка, един от важните приноси на книгата на Робова са полезността и смислеността ѝ, които пленяват читателя. Подобно на Шмит, който има дарбата чрез своите романи, разкази и повести да събуди в публиката интереса и дори обичта към музиката, Антоанета Робова по сходен ненадраплив и изискан начин пробужда любопитството и интереса към творбите на Шмит.

Гл. ас. д-р Вълчан Вълчанов

vtvulchano@uni-sofia.bg

Софийски университет „Св. Климент Охридски“

бул. „Цар Освободител“ 15, София 1504

България

Assist. Prof. Valtchan Valtchanov, PhD

vtvulchano@uni-sofia.bg

Sofia University “St. Kliment Ohridski”

15 Tzar Osvoboditel Blvd., Sofia 1504

Bulgaria